

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2708/2020
12.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Немања Лукић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате разлике на име неисплаћених зарада, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2910/2018 од 17.01.2020. године, у седници већа одржаној 12.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2910/2018 од 17.01.2020. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2910/18 од 17.01.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1366/16 од 15.05.2018. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску од 26.03.2018. године. Ставом другим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда. Ставом трећим изреке, одбачена је, као неблаговремена, тужба тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог послодавца почев од 04.02.2010. године, те да му по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. до јануара 2018. године појединачне новчане износе са законском затезном каматом и датумом каматног почетка, како је наведено у садржини наведеног става, као и доприносе за обавезно социјално осигурање на наведене износе зарада и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за

случај незапослености Националној служби за запошљавање, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2910/2018 од 17.01.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца (погрешно наведено тужене) и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем и четвртм изреке. Ставом другим изреке, одбачена је као недозвољена жалба тужиоца изјављена против одлуке садржане у ставу петом изреке првостепене пресуде и ставом трећим изреке, одбијен је као недозвољен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију на основу члана 403. ЗПП, побијајући исту због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, која је учињена у поступку пред другостепеним судом, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Ревизију је изјавила и тужена с позивом на одредбу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а ревизија је изјављена преко Државног правобранилаштва.

Одлучујући о ревизији тужиоца, Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити применом члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код тужене почев од 2008. године на пословима полицајца у Општини ... у ПУ Косовска Митровица, где је обављао послове обезбеђивања верских објеката, заштите имовине српског становништва, шума, пограничних делова који се граниче са албанским селима. Почев од јуна 2013. године тужена је престала са исплатама плате тужиоцу, а према подацима Републичког фонда ПИО тужилац је био пријављен од стране Министарства унутрашњих послова на обавезно социјално осигурање по основу радног односа у периоду од 04.02.2010. до 31.05.2013. године, а након ког периода је одјављен са осигурања. Тужена није вратила тужиоцу радну књижицу. Износи наведени у ставу трећем изреке пресуде представљају износе неисплаћене плате тужиоца за утужени период од јуна 2013. до јануара 2018. године, чију је висину првостепени суд утврдио на основу вештачења обављеног од стране вештака економско-финансијске струке.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, с позивом на одредбу члана 195. Закона о раду, оценио да је тужилац подношењем тужбе 21.06.2016. године, односно постављањем тужбеног захтева за утврђење да је у радном односу код туженог на неодређено време почев од 04.02.2010. године, преклудирани да оствари судску заштиту тужбом за утврђење радног односа, јер је за повреду права сазнао моментом када му је престала исплата плате, а то је плата за јун 2013. године, која је доспела 25.07.2013. године, због чега је одбацио тужбу у том делу и одлучио као у ставу трећем изреке првостепене пресуде. С обзиром да тужилац није доказао да је у утуженом периоду од јуна 2013. године до јануара 2018. године радио код тужене нити да је обављао фактички рад, првостепени суд је, као неоснован, одбио тужбени

захтев тужиоца за исплату неисплаћене плате за утужени период и одлучио као у ставу четвртом изреке.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у ставу трећем и четвртом изреке налазећи да је првостепени суд на правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које у битном прихвата и овај суд. Другостепени суд наводи да тужба за утврђење по правилу не застарева, али да имајући у виду императивно процесно правило о судској заштити из члана 195. Закона о раду и тужба за утврђење постојања радног односа мора бити поднета у том законом прописаном року. Рок од 60 дана у ком запослени може тражити заштиту свог права, по правилу тече од дана достављања решење о отказу уговора о раду. Када је право запосленог повређено фактичком радњом, тај рок почиње тећи од фактичког прекида рада, јер је то моменат сазнања за повреду права запосленог. У конкретном случају, тужена је са 31.05.2013. године одјавила тужиоца са обавезног социјалног осигурања и од јуна 2013. године престала да му исплаћује плату, па је тужилац најкасније од доспелости плате за јун 2013. године имао сазнање за повреду права. С обзиром да је тужилац захтев за утврђење да је у радном односу код тужене поднео 03.10.2016. године, преклудирани је у свом праву да оствари судску заштиту тужбом за утврђење постојања радног односа, због чега другостепени суд налази да је првостепени суд правилно оценио да је тужба у том делу неблаговремена.

Полазећи од наведеног, а с обзиром да тужилац није доказао ни да је обављао рад код тужене у утуженом периоду, закључује да је првостепени суд основано одбио тужбени захтев тужиоца и за исплату утужених новчаних износа.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду је прописано да се против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан ако га запослени власти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. овог члана прописано је да рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца, Врховни касациони суд закључује да је правилно другостепеном одлуком одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем и четвртом изреке и одбачена као недозвољена жалба тужиоца изјављена против одлуке садржане у ставу петом изреке првостепене пресуде. У конкретном случају правилан је став нижестепених судова да је терет доказивања чињенице да је тужилац у утуженом периоду обављао фактички рад код тужене био на тужиоцу, а тужилац у току поступка пред првостепеним судом није доказао да је у утуженом периоду наставио рад код тужене, односно да је обављао фактички рад, па су нижестепени судови правилно применили правило о терету доказивања и оценили непостојање фактичког рада тужиоца у утуженом периоду. У том смислу су неосновани ревизијски наводи да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка на бази погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања из члана 374. став 1. ЗПП.

Правилна је оцена нижестепених судова да је неблаговремена тужба тужиоца у делу којим је тражио да се утврди да је код тужене у радном односу почев од 04.02.2010. године, те да му по том основу припадају сва права и обавезе. Ово стога, што је у конкретном случају тужена са 31.05.2013. године одјавила тужиоца са обавезног социјалног осигурања и од јуна 2013. године престала да му исплаћује плату, па је тужилац најкасније од доспелости плате за јун 2013. године имао сазнања за повреду права и од тог датума је имао рок за покретање спора.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Оцењујући испуњеност услова за дозвољеност ревизије тужене, изјављене на основу члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене недозвољена.

Врховни касациони суд је испитивао дозвољеност изјављене ревизије тужене применом одредбе члана 410. став 2. тачка 4) Закона о парничном поступку и нашао да није дозвољена.

Против пресуде првостепеног суда жалбу је поднео само тужилац и другостепени суд је жалбу тужиоца одбио. Тужена је против другостепене пресуде изјавила ревизију иако жалбом није побијала првостепену пресуду.

Врховни касациони суд налази да је ревизија тужене у овом случају недозвољена јер је овај парнични поступак за тужену окончан правноснажном пресудом у првом степену. Тужена је са наведеног остала без правног интереса за подношење ревизије, због чега ревизија изјављена против другостепене пресуде није дозвољена по члану 410. став 2. тачка 4) ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Врховни касациони суд је приликом одлучивања имао у виду да је Апелациони суд ставом првим изреке одбио као неосновану жалбу „тужене“, уместо правилно „тужиоца“, али је закључио да ово није од утицаја на другачије решење ове правне ствари, код чињенице да из образложења другостепене одлуке и стања у списима прилази да је жалбу изјавио тужилац ,односно да се ради о очигледној грешци која се у свако време може исправити.

Врховни касациони суд је на основу члана 154. став 1. ЗПП, у ставу трећем изреке одбио захтев тужиоца за накнаду ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић